

обречены на обесценивание. Ввиду этого, сам факт независимого, суверенного существования Украины от России, демонстрирующей свои евроазиатские претензии, будет временным фактом, поскольку коррупция считается приоритетной угрозой национальной безопасности, прежде всего, из-за способности отчуждать неотчуждаемое, а, в частности, и само государство.

Список использованных источников:

1. Transparency International Corruption Perceptions Index 2016. London: EY, 2017. 12 p.
2. Chen M.K., Lakshminarayanan V., Santos L.R. How Basic Are Behavioral Biases? Evidence from Capuchin Monkey Trading Behavior. *Journal of Political Economy*. Chicago. 2006. Vol. 114. № 3. P. 517–537. Doi 10.1086/503550.
3. Веклич В.О. Політико-правові аспекти системи протидії корупції: до питання щодо її ефективності й функціональної значущості (спрямованості). *Часопис Київського університету права*. Київ. 2016. Вип. 4. С. 18–22.
4. Wilson A. Survival of the Richest: How Oligarchs Block Reform in Ukraine. *ECFR Policy Briefs*. London. 2016. № 160. P. 1–12.

Голотяк-Пенкальська М.В.

*докторант юридичних наук,
Ягеллонський Університет у м. Краків*

ЗНАЧЕННЯ ОБМІНУ ІНФОРМАЦІЄЮ В ПОДАТКОВОМУ ПРАВІ

Зважаючи, що серед основних цілей Стратегії національної безпеки України є забезпечення інтеграції України до Європейського Союзу шляхом проведення системних політичних і соціально-економічних реформ в Україні, широкомасштабної адаптації законодавства України до норм і правил ЄС та з огляду на важливість співпраці як між Україною та ЄС, так і між державами-членами Європейського союзу в податковій сфері, стає все більше актуальним дослідження питань, що пов'язані з обміном інформацією між податковими органами держав-членів Європейського Союзу у податковій сфері, здобуткам та проблемам, що виникають під час їх реалізації.

Регламент Ради (ЄС) № 904/2010 встановлює принципи, якими необхідно керуватися всім державам-членам Європейського Союзу під час взаємної співпраці між податковими органами цих держав у сфері обміну інформацією, контролю правильного застосування ПДВ у відношенні до трансакцій на внутрішньому ринку, боротьби з податковими шахрайствами, що пов'язані із ПДВ та інших дій, що врегульовані цим регламентом. Юридичні підстави для обміну різного виду податковою інформацією між державами-членами Європейського Союзу містять також договори про уникнення подвійного оподаткування [1, ст. 295, 305].

Вся система обміну інформацією побудована на трьохрівневій структурі органів, які мають повноваження обмінюватися інформацією та вчиняти інші

дії, передбачені у регламенті. Кожна держава-член самостійно окреслює умови передачі інформації [2].

Будь-який обмін інформацією за можливості повинен відбуватися електронним шляхом, за допомогою спеціально створеної для таких цілей мережі – CCN/CSI, що базується на спільній для всіх держав-членів мережі зв'язку (CCN) та на спільній системі з'єднань (CSI) з використанням стандартних електронних форм. Платформу було створено Європейським Союзом з метою полегшення і прискорення міждержавної співпраці у сфері податку на додану вартість, акцизного податку, податку на доходи та мит [3, ст. 767].

Обмін запитами та інформацією між уповноваженими органами держав-членів відбувається з допомогою цієї електронної платформи наступним чином: обмін інформацією за запитом, обмін інформацією без запиту, передача зворотної інформації та інші форми адміністративної співпраці.

Обмін інформацією за запитом полягає у наданні окресленої у запиті інформації органам влади, котрі звертаються із запитом. З 1 січня 2015 р. існує можливість надіслати стандартний запит з додатковим запитом на порушення адміністративного провадження. Такий запит повинен містити відповідне обґрунтування. Інформація може стосуватися дат і вартостей всіх поставок товарів або наданих послуг, якими цікавиться орган, що дає запит, протягом останніх двох років [4, ст. 5].

Орган, що отримав запит повинен надати відповідь в найкоротші можливі строки. Однак строк передачі інформації, не може перевищувати трьох місяців від дня отримання запиту. Якщо існує ймовірність, що строк відповіді на запит буде пролонговано, органи держави, якій було надіслано запит, негайно повідомляють про це відповідні органи держави, що надіслала запит, вказуючи причину такої затримки і новий термін надання відповіді [4, ст. 5].

Для органу, що отримав запит, статтею 54 регламенту Ради (ЄС) № 904/2010 передбачено можливість відмови надання певної інформації. Така ситуація може трапитися, коли держава, якій було надіслано запит, немає можливості з юридичних причин надати певну інформацію, або у випадку, якщо це призведе до розкриття комерційної, промислової чи професійної таємниці або таємниці комерційної справи, або інформації, розкриття якої суперечитиме публічному правопорядку.

Регламентом № 904/2010 передбачено три виняткові ситуації, в яких інформацію можна надати без попереднього запиту. Це випадки коли запитувана інформація необхідна для проведення ефективного податкового контролю, коли є підозри про порушення закону про ПДВ і є велика ймовірність вчинення заборонених дій, коли дуже ймовірним є ризик понесення серйозних податкових втрат у будь-якій із держав-членів.

Обмін інформацією без попереднього запиту передбачує спонтанний обмін і автоматичний обмін [5, ст. 194]. Такий обмін відбувається з допомогою стандартних електронних форм.

Службовці, відповідним чином уповноважені податковим органом, що звертається із запитом, можуть перебувати у приміщеннях установ держави-члена, що отримала запит, а також в інших місцях, де ведуться необхідні дії.

Що стосується самого адміністративного провадження, воно може вестися виключно службовцями держави, яка має надати відповідь, проте службовці держави, що зверталася із запитом, можуть перебувати під час проведення усіх необхідних дій. Вони не мають слідчих повноважень, а мають лише право огляду документів та інших доказів, отриманих службовцями держави, якій надіслано запит [4, ст. 8].

Маючи на увазі спільне прагнення до ефективної співпраці та економію засобів і часу, держави можуть домовитися, щодо проведення перевірки даного суб'єкта паралельно.

Вагомим питанням, врегульованим у ст. 31 регламенту є можливість отримання електронним шляхом для кожного зацікавленого суб'єкта підтвердження дійсності ідентифікаційного номеру платника ПДВ, а також ім'я та адресу щодо будь-якої конкретної особи. Ця інформація про ідентифікаційний номер платника ПДВ, актуальне найменування і адресу особи доступна не тільки для уповноважених установ, але й для кожного підприємця, який забажає підтвердити дані свого контрагента, які його цікавлять.

Кожна держава-член зобов'язана перманентно оновлювати всі дані, що зберігаються в її базах та зберігати їх, щонайменше, п'ять років від закінчення календарного року, з якого надається доступ до цієї інформації. Коригування і зміна старих даних на нові у електронних базах даних повинні проводитись протягом місяця з дня отримання нових даних. Доступ до цієї інформації надається лише акредитованим і уповноваженим службовцям та зв'язковим *Eurofisc*, які володіють власним ідентифікаційним кодом. Дані та інформація, що є предметом співпраці між державами-членами є конфіденційні. Доступ до такої інформації може бути надано виключно за умови, що держава, з котрої походить ця інформація, дасть згоду на подальший доступ [4, ст. 12].

З метою спрощення механізмів протидії шахрайствам, пов'язаним із ПДВ, згідно зі ст. 33 регламенту Ради (ЄС) № 904/2010 [4, ст. 8]. встановлено мережу *Eurofisc*. Мережа *Eurofisc* має служити оперативному обміну певними видами інформації між відповідними органами держав-членів. Інформація, що пересилається через мережу *Eurofisc* є конфіденційна і доступ до неї надано виключно належним чином уповноваженим та акредитованим службовцям держав-членів. З метою обміну інформації через *Eurofisc* в кожній країні призначено принаймні одного відповідного зв'язкового. Координатор керує роботою, що пов'язана з різними робочими областями *Eurofisc* і готує річні звіти щодо співпраці в рамках *Eurofisc* [4, ст. 8-9].

Всі технічні та логістичні операції платформи *Eurofisc* було профінансовано з програми *Fiscalis* 2013 [6]. Програму *Fiscalis* 2013 було встановлено рішенням Європейського Парламенту та Ради 11 грудня 2007 року [7]. Метою програми було, зокрема, опрацювання і впровадження ІТ-систем та зв'язку, організація багатостороннього контролю, робочих візитів, семінарів і навчань. Серед основних додатків ІТ варто відокремити зокрема:

- VIES та VIES-on-the-Web, які служать для обміну інформацією пов'язаною з ПДВ;

- Tin-on-the-Web (TIN – (англ.) Tax Identification Number – податковий ідентифікаційний номер), який відноситься до податкового ідентифікаційного номеру;

- EMCS (Excise Movement and Control System – (англ.) Система переміщення і нагляду над підакцизними виробами), система, яка відноситься до моніторингу переміщення підакцизних товарів;

- SEED (System for Exchange of Excise Data – (англ.) Система обміну даних, що стосуються акцизу), система обміну інформацією про акцизний податок;

Усі ці додатки великою мірою допомогли скоротити витрати і адміністративні навантаження як для платника податків, так і для податкових органів. Окрім того, вони спричинили зменшення кількості податкових шахрайств і випадків ухилення від сплати податків [6, ст. 3-4].

Програма *Fiscalis* створила також електронну пошту CCN mail і поштові скриньки VIES і TAXFRAUD, які служать для швидкого та безпечного обміну інформацією між податковими службовцями щодо шахрайств, пов'язаних із ПДВ [6, ст. 7].

Завдяки застосуванню VIES-on-Web значно скоротився час підтвердження ідентифікаційних номерів ПДВ для суб'єктів, що займаються господарською діяльністю, в результаті чого заощаджено близько 160 млн євро (з урахуванням вартості середньої тривалості розмови близько 5 хвилин). У той же час слід врахувати, що менш ніж за рік використання цієї системи, було підтверджено близько 157 млн ідентифікаційних номерів ПДВ. Що стосується EMCS, вона призвела до значного покращення якості співпраці у сфері акцизного збору і знизила коефіцієнт помилок всіх операцій в рамках міждержавного співробітництва до менш ніж 1%. За даними Європейської Комісії, держави-члени не змогли б досягти таких високих результатів самостійно [6, ст. 8-10, 18-19].

Дуже важливим та дієвим механізмом співпраці є база даних системи обміну інформації про ПДВ – VIES (VAT Information Exchange System (англ.) – Система обміну інформації про ПДВ). Для ефективності функціонування бази даних VIES необхідним є щоденне оновлення даних, які у ній знаходяться. Що ж стосується можливості підтвердження ідентифікаційного номеру ПДВ з допомогою системи VIES, то ця можливість є доступною будь-якому платнику податків, за умови, що він надасть свій власний ідентифікаційний номер ПДВ.

Необхідною умовою для покращення функціонування системи обміну інформацією між державами-членами Європейського Союзу є збирання та аналіз досвіду практичного використання існуючих правил та механізмів і проведення періодичної оцінки наслідків попередньої співпраці.

Список використаних джерел:

1. Brzeziński Bogumił, Prawo podatkowe. Teoria. Instytucje. Funkcjonowanie, Dom Organizatora, Торунь 2009.
2. Biegalski Adam, «VIES – System wymiany informacji w zakresie podatku VAT – wybrane zagadnienia ogólne», Monitor Podatkowy 2004, Nr 4.

3. Hauser R., Niewiadomski Z. Wróbel A. (red.), «Europeizacja prawa administracyjnego», том 3, С. Н. Beck, Варшава 2013.

4. Регламент Ради (Європейський Союз) № 904/2010 від 07 жовтня 2010 року про адміністративну співпрацю щодо боротьби з шахрайством у податку на додану вартість Офіційний вісник Європейського Союзу L 268 від 12.10.2010.

5. Dominik-Ogińska Dagmara i in., «Harmonizacja prawa podatkowego w Unii Europejskiej», том XXI, вид. 1, Instytut wydawniczy EuroPrawo, Варшава 2011.

6. Звіт Комісії для Європарламенту, Ради, Європейського Економічно-Суспільного Комітету і Комітету Регіонів, кінцева оцінка програми Fiscalis 2013, Брюссель 2014, <http://ec.europa.eu/transparency/regdoc/rep/1/2014/PL/1-2014-745-PL-F1-1.Pdf>

7. Рішення № 1482/2007/ЄС Європейського Парламенту і Ради від 11 грудня 2007 року про створення програми дій щодо покращення функціонування податкової системи на внутрішньому ринку (програма Fiscalis 2013) та припинення дії рішення № 2235/2002/ЄС, Офіційний вісник Європейського Союзу L 330/1 від 15.12.2007 р.

Гушан О.В.

студентка,

Науковий керівник: Бахновська І.П.

кандидат юридичних наук, доцент,

Вінницький торговельно-економічний інститут

Київського національного торговельно-економічного університету

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ РОБОТОДАВЦЯ ЗА ПОРУШЕННЯ ЗАКОНОДАВСТВА ПРО ПРАЦЮ

Однією з головних причин поширення випадків порушення трудових прав людини є відсутність у працівників достатніх правових знань. Для виправлення такої ситуації бажано, щоб кожен найманий працівник знав свої права.

Проблема підстав виникнення трудових правовідносин свого часу тією чи іншою мірою освітлювалася багатьма авторами, які зробили істотний внесок у її дослідження.

Відповідно до статті 265 КЗпП України будь-яка особа, винна в порушенні законодавства про працю, нестиме відповідальність згідно з чинним законодавством.

Дослідженням цієї проблеми займалася низка науковців таких, як А. М. Слюсар, І. І. Шамшина, В. І. Прокопенко, П. І. Жигалкін.

За порушення трудового законодавства (незаконне звільнення працівників, несвоєчасну виплату заробітної плати, порушення правил охорони праці, невиконання зобов'язань за колективними договорами, перешкоджання законній діяльності професійних спілок тощо) посадові особи несуть дисциплінарну, адміністративну та кримінальну відповідальність [2, с. 44].

Суб'єктами відповідальності можуть бути власники підприємств, керівники, їх заступники, керівники структурних підрозділів, а також інші